

RAT U KOREJI

SITUACIJA NA KOREJSKOM FRONTU

Na frontu još uvek vlada relativno zatišje. S vremena na vreme Kinezi su vršili napade na pojedine tačke fronta. No, ti napadi nisu imali karakter neke iole veće ofanzive, već su bili taktičkog i lokalnog značaja. U njima je Kinezima ponekad polazilo za rukom da se infiltriraju u položaje UN, pa čak i da zauzmu poneki vis (*Vis Mala Nori* i *Snajperov Vrh*), ali su ubrzo proterivani protivnapadima trupa UN. Front je ostao nepromenjen. Pored ostalih razloga za neaktivnost na frontu, zasada su to i velike hladnoće.

Preko dana zatišje na frontu obično je bilo prekidano artiljeriskim i minobacačkim plotunima obeju strana, a upućene patrole nisu nailazile na neprijatelja. Međutim, noćna aktivnost je drukčija. Kinezi obično noću dejstvuju iz minobacača radi uznemiravanja trupa UN. Tokom noći šalju se bojne patrole jačine do jednog voda, koje imaju ulogu objavnica; one se sa predterena povlače tek pred zoru.

Za ovu zimu trupe UN su dobro pripremljene protiv hladnoće. Vojnici imaju na nogama duboke termos-cipele, koje su zbog oblika sličnog crtežu Volta Diznija nazvali »Miki Maus cipele«. U njima je toplo i pri najnižim temperaturama, pa čak i kada su noge mokre.

Za održavanje morala američkih trupa u Koreji uveden je sistem poena. Deo Koreje, koji drže snage UN, podeljen je po dubini na tri pojasa: pozadinu, prostoriju rezervi i front. Jednomesečno bavljenje na svakom od tih pojaseva kotira se u poenima. Tako, mesec dana provedenih u pozadini beleži se sa 2 poena, na pojasu rezervi ili na službi u divizijskim i armiskim delovima 3 poena, a na samom frontu 4 poena. Da neko otsluži u Koreji i stekne pravo povratka u SAD, treba da ima 36 poena. Prema tome, na frontu se može najbrže steći pravo za povratak u SAD, tj. za 9 meseci. Sem toga, vojnicima na frontu omogućen je udoban život: zakloni su sigurni, skloništa su udobna i greju se, u neposrednoj pozadini nalaze se kantine sa pićem i za rasonodu, a hrana je topla i nema radova. Vojnici koji se nalaze na pojasu rezervi moraju da vrše obuku, da se vežbaju u amfibiskim operacijama i da rade na utvrđivanju pozadnjih položaja. Vojnici u pozadini izloženi su stalnim radovima. Zato većina vojnika najviše voli da bude na frontu.

Ovaj sistem održava moral kod američkih trupa u Koreji ali zato pričinjava velike teškoće u organizacijskom pogledu. Zbog sistema poena iz jedne divizije mesečno odlazi po 1.500 ljudi.

Ž. R.

(*The New York Times*, decembar 1952; *Time* i *Newsweek*, decembar 1952 i januar 1953)

KINESKE »DOBROVOLJAČKE« SNAGE U KOREJI

Organizacija — Kineske »dobrovoljačke« snage u Koreji cene se na ukupno oko milion ljudi. Od toga na samom frontu nalaze se osam kineskih armija, čije brojno stanje iznosi oko 250.000 ljudi. One uživaju podršku od najmanje 500 tenkova i oko 1.000 aviona na mlazni pogon.

Kineska armija sastavljena je od 3 pešadijske divizije, a njena ukupna jačina iznosi oko 26.000 ljudi. Svaka divizija ima po 3 pešadijska puka (koji se kat-

kad nazivaju i brigade) od po 3 bataljona. Ukupna jačina pešadiskog puka (brigade) je samo 2.800 ljudi, ali zato je celokupno ljudstvo puka sami borci. Kineski bataljon je jačine oko 700 ljudi; on se sastoji iz 3 pešadiske čete i čete pratećih oruđa.

Pod sadašnjim uslovima stabilizovanog fronta kineske oklopne snage podeljene su u pojedine borbene grupe i pridate odgovarajućim delovima pešadije. Grupe tenkova imaju 30—80 tenkova, koji se uglavnom koriste kao prateći samohodni topovi.

Svaka kineska pešadiska divizija ima svoju artiljeriju jačine jednog diviziona od 12 oruđa, dok svaka armija ima svoj artiljerijski puk od 24 oruđa. Sem ove artiljerije za neposrednu podršku, u organskom sastavu divizija i armija postoji i izvestan broj samostalnih artiljerijskih divizija od po 4 artiljerijska puka, svaki od po 36 oruđa. Ovi se pukovi pridaju armijama za podršku njihovog dejstva pri izvršenju specijalnih zadataka.

Koliko je poznato, inženjerska oprema i sredstva za vezu u pešadiskim divizijama vrlo su ograničeni. Naročito vlada oskudica u sredstvima za vezu; liniskog materijala i radiostanica ima vrlo malo. Stoga su Kinezi prinuđeni da za prenos naređenja upotrebljavaju veliki broj kurira — pešaka i trkača.

Kineska divizija ima vrlo malo mehaničkih transportnih sredstava i za transportovanje uglavnom se upotrebljavaju mazge i ljudi. Stoga nije iznenađujuće što su Kinezi u prethodnoj svojoj ofanzivi sa velikom mukom snabdevali svoje prednje delove.

Sanitetska služba je kod Kineza u odnosu na tu službu kod zapadnih armija na vrlo primitivnom stupnju. Ranjenici se prenose na velika otstojanja na nosilima.

Naoružanje — Osnovno naoružanje kod pešaka je puška i kineska puščana bomba (tromblon). Vod ima i laki mitraljez 7,62 mm, kao i sovjetsku mitraljetku. Bataljon ima minobacače 60 i 82 mm, bazuke, srednje mitraljeze kalibra 7,62 mm, sovjetske protivtenkove bombe i verovatno nešto od 5,7 mm bestrzajnih oruđa. Ljudstvo bataljona u prvom borbenom redu ne oskudeva u pešadiskom naoružanju, ali ono rado koristi zaplenjeno naoružanje trupa UN. Verovatno zbog teškog dotura potrošnja municije je ograničena i ljudstvu je naređena štednja.

Oklopne jedinice opremljene su srednjim tenkovima T-34, koji imaju po jedan top kalibra 85 mm. On je u toku celog Drugog svetskog rata predstavljao glavno sovjetsko tenkovsko naoružanje. Tenkovi tipa *Staljin* nisu upotrebljavani u Koreji. Primećena je upotreba izvesnog ograničenog broja JS-2 (Josif Staljin) samohodnih topova 122 mm.

Artiljerijski divizion u sastavu pešadiske divizije načelno je naoružan sa 12 topova 75/76 mm, dok artiljerijski puk u sastavu armije ima 12 topova 75/76 mm i 12 haubica 122 mm, zajedno sa 12 PA topova 37 mm. Artiljerijske divizije sastavljene su od artiljerije sa konjskom vučom i topova 105 i 152 mm sa mehaničkom vučom. Od raketnih oružja Kinezi imaju bar puk bacača raketnih projektila sa 24 oruđa kalibra 132 mm.

Kineski vojnik postao je u većini od nepismenog seljaka, koji je ceo svoj život proveo u borbi za nasušni hleb. Stoga je on žilav, skroman i zadovoljan sa malim, tj. kad ima odelo i hranu. Njegova služba u vojsci traje neograničeno. Porodica vojnika dobija besplatno zemlju na obradu, a on za vreme služenja dobija vrlo skromnu platu. Mučan život naučio je Kineze na improvizacije, koje se dobro koriste u ratu. Zbog nepismenosti i primitivnosti teško se privikavaju na tehničke sprave i mašine. Stoga je u njihovim redovima teško naći dobrog šofera, mehaničara ili lice koje pravilno rukuje tehničkom opremom.

Kineski vojnik nije fanatik, ali je vrlo hrabar i ne plaši se smrti. Lako podnosi sve teškoće i oskudicu. Pošto je podložan disciplini, od njega se može stvoriti vrlo dobar vojnik, koji se ne sme potcenjivati.

Taktika — Kada su se Kinezi prvi put pojavili u Koreji, to su bili uglavnom pešaci sa vrlo malo ili nimalo tenkova, artiljerije i vazduhoplovstva. Međutim, danas su oni većinu svojih nedostataka otklonili (ovde spada i izgradnja vazduhoplovstva).

Za poslednjih dvanaest meseci rata u Koreji, Kinezi su iz osnova izmenili svoju taktiku i umesto da otpočnu svoju davno pripremanu šestu ofanzivu, oni

se još uvek drže odbrane. Verovatno usled vazdušne nadmoćnosti snaga UN; Kinezi se u toku dana sklanjaju i gotovo se ne vide, a napade vrše samo noću.

Najuočljivija odlika Kineza je veština ukopavanja. Kadgod nisu angažovani u borbi, Kinezi sve vreme utroše na utvrđivanje. Tako su izradili čitave kilometre saobraćajnica i mnogo ukopanih bunkera, od kojih su neki na tri sprata ispod zemlje.

U pogledu opšte taktike, masovni napadi, koji imaju za cilj da zapljusnu odbranu snagom broja, još uvek su u primeni kod Kineza. Takvu su taktiku naročito primenjivali prilikom ograničenih ofanziva koje su preduzimali s vremena na vreme u toku prošle godine. Međutim, posle ojačanja artiljerije i podrške vazduhoplovstva, nije isključeno da će Kinezi pri sledećoj većoj ofanzivi upotrebiti bolju taktiku da bi izbegli ogromne žrtve koje su imali pri primeni napada u masama.

Napad — Kinezi izvode napad ili pred sam mrak ili po padu mraka. On se obično izvodi svežim trupama, koje stoje prikupljene negde u pozadini i noću se privlače frontu. U toku dana trupe su zaklonjene u naseljenim mestima, šumama ili dubokim dolinama. Pre početka napada na jedan deo položaja UN, kineske snage prethodno vrše čitav niz nasilnih izviđanja, koja mogu da traju nedelju i više dana. Cilj ovih izviđanja je da se pronađu slabe tačke na položaju snaga UN, utvrdi linija objavica, borbenog osiguranja i prednjeg položaja i iznađe raspored vatrenih sredstava. Kada se sve ovo utvrdi i donese odluka, napad se izvodi u masi i na uskom frontu.

Sada je kineskim operacijama omogućena podrška tačne i dobro koncentrisane artiljerijske vatre, koja obično započinje na nekoliko časova pre početka napada pešadije. Intenzitet vatre postepeno se pojačava tako da se u vremenu početka napada pretvori u snažan baraž. Pešadija se kreće iza pokretnog baraža na vrlo bliskom otstojanju. Na taj način se dešava da pešadija zauzme neki napadni objekat pre no što je dignut baraž i tako trpi gubitke od sopstvene artiljerije. Glavnina napadnih trupa izvodi napad frontalno u masama i u talasima, dok delovi napadača nastoje da neprijateljski položaj obuhvate sa krila i bokova. Pojedini delovi teže da se što više uvuku u braničev položaj i da odande izvode iznenadne napade na rezerve i artiljerijske položaje.

Kineske napadne trupe obično su naoružane poluautomatskim puškama i ručnim bombama. Neposrednu i blisku vatrenu potporu dobijaju od minobacača i mitraljeza, koji u stopu prate pešadiju. Veza između pojedinih delova pešadije u napadu održava se pomoću svetlećih zrna, svetlećih signalnih metaka, trubnim znacima i pištaljkama.

Za čišćenje minskih polja i stvaranje prolaza kroz žičane prepreke Kinezi upotrebljavaju uglavnom artiljeriju. Međutim, ako artiljerija nije uspeła da uništi mine ili da stvori prolaze kroz žičane prepreke, pešadija pri nailasku na ta mesta delstvuje *bengalor torpedima*¹⁾ i improvizovanim bombama, kojima se stvaraju breše u preprekama.

Ako napad ne uspe, Kinezi odmah posle ponoći vrše povlačenje ka svojim položajima i čekaju sledeću priliku za obnavljanje noćnog napada. U slučaju uspeha, oni se na dostignutoj liniji žurno ukopavaju i privlače minobacače i mitraljeze.

U odbrani Kinezi lako upuštaju zemljište koje smatraju da nije važno za odbranu glavnog položaja, dok glavne tačke položaja uporno brane. Odbranu položaja vrše po dubini sa uskim frontovima. Prednje istaknute tačke drže i brane sa ciljem da još izdaleka napadača izviđaju, troše, a po mogućnosti i razbiju. Na prednjem nagibu ne uređuju odbranbene objekte niti taj deo posedaju u toku dana. Vrhove pojedinih uzvišenih tačaka uređuju tako da im se iz pozadine pristupa tunelom. U toku noći prednje nagibe posedaju strelci i laki mitraljezi i to po prilici u visini polovine prednjeg nagiba. Jače posedanje vrši se na »vojničkoj ivici«, kako

¹⁾ *Bengalor torpedo* (po nazivu jedne varoši u Indiji) služi za kidanje žičanih prepreka i izazivanje eksplozije kod ukopanih mina; sastoji se od duge gvozdeno cevi napunjene TNT i snabdevene detonatorskom kapslom i dugačkim upaljačem. Torpedo se ubacuje u žičanu mrežu ili na zemljište gde se pretpostavlja da ima mina i svojom eksplozijom ruši prepreku ili izaziva eksploziju mina.

strelcima tako i automatskim oružjem, koje se postavlja na sam greben. Minobacači se nalaze na kontranagibu, nešto ispod grebena.

Kinezi nikad ne prestaju sa ukopavanjem. Po posedanju jednog položaja odmah se izrađuje duboki i neprekidan streljački rov, koji opasuje ceo zemljišni objekat. Iz njega se proširuje sistem rovova u sve strane. Kada završe sistem dubokih rovova, Kinezi mogu da vrše koncentraciju na svaku moguću stranu, a da pritom ne budu viđeni. Amplasmani za mitraljeze su dovoljno prostrani i mogu da prime celokupnu njegovu poslugu. Kinezi retko vrše zaprečavanje upotrebom bilo koje vrste prepreka od bodljikave žice. Na verovatnim pravcima prilaza položaju postavljaju mine i *bengalor torpeda*, a primenjuju i lisičije jame.

Ako bi napadač uspeo da ovlada odbranbenim položajem Kineza, ovi se povlače na ranije pripremljeni prihvatni položaj, ostavljajući za sobom odeljenja samoubica, koja skrivena po jamama, otvaraju vatru u leđa protivnika.

Ukratko, kineska odbranbena taktika mogla bi se sažeti u nekoliko reči koje ujedno pretstavljaju i njihovu taktičku doktrinu: »Ako neprijatelj napada, mi se branimo. Ako su njegovi napadi suviše snažni, mi se povlačimo. Kada on zastane ili se istroši, mi napadamo. Kada se on povlači, mi ga gonimo i uništavamo«.

Patroliranje je glavno sredstvo Kineza za pribavljanje podataka, jer se ovi, zbog nadmoćnosti snaga UN u vazduhu, ne mogu dobiti na drugi način. Jačina patrola kreće se od 4—20 ljudi; ako je u pitanju kakva demonstrativna akcija ili nasilno izviđanje, onda jačina takvog izviđačkog odreda ide i do jedne pešadijske čete.

Izviđačke patrole kreću se zaklonjeno i tajno, koristeći vrlo umešno zemljišne neravnine. Njihov je glavni zadatak da izvide žičane prepreke i mesta minskih polja i da iznađu prolaze za probijanje kroz ili obilaženje braničevih odbranbenih organizacija.

Bojne patrole naoružane su sa dosta ručnih bombi i namerno se otkrivaju sa željom da na sebe navuku neprijateljsku vatru, da bi na taj način utvrdili mesta neprijateljskih vatrene izvora. Kada uoče patrolu snaga UN skrivaju se i u zasedi čekaju da ova na njih naiđe, kako bi zarobili koga vojnika UN.

Kinezi ubacuju u linije snaga UN pojedince ili grupice od nekoliko vojnika koji pribavljaju podatke ili ostaju u pozadini rasporeda snaga UN i izvode gerilske akcije. S obzirom na jaku ispresecanost korejskog zemljišta, moguće je neprimetno preći front, ali ti vojnici ipak bivaju ubrzo otkriveni.

Protivavionska odbrana kod Kineza umnogome je poboljšana. Sva značajnija mesta zaštićena su; sistem obaveštavanja zadovoljavajući. Veliki broj automatskih oružja na bojištu upotrebljen je za PA dejstvo. Prema kineskim propisima, ovakva upotreba oružja ne spada u pasivna, već u aktivna odbranbena dejstva.

Taktička doktrina Kineza bazira na uočenim slabostima snaga UN, te prema tome oni i saobražavaju svoje akcije. Iz jednog zaplenjenog dokumenta videlo se da su Kinezi uočili sledeće taktičke slabosti kod trupa UN: — napad se izvodi skoro redovno odmah po svitanju; nepodobnost za noćna dejstva; slaba i nepravilna upotreba ručnih bombi; slaba fizička izdržljivost; izbegavanje pešadije da primi borbu ako nije dovoljno potpomognuta od strane drugih rodova vojske; napuštanje teškog naoružanja i opreme u slučajevima opkoljavanja ili otcenjanja; ograničena efikasnost tenkova, artiljerije i aviona za vreme noći i najzad, u toku izvođenja napada pojedinci su skloni da se zbijaju u grupe.

Ž. R.

(The Army Quarterly, oktobar 1952)

NAPREDAK SANITETSKE SLUŽBE U KOREJSKOM RATU

Sanitetska služba armije SAD morala je u ratu u Koreji da uzme u obzir operacije po svakoj klimi i svakom zemljištu, počev od džungle, pustinja i planinskih predela, pa sve do arktičkih pustinja. Zatim, ona se morala pripremiti za nova vojna iskustva, naročito iz atomskog, hemiskog, biološkog i radiološkog ratovanja. Najzad, morala je računati i na zarazne bolesti sa kojima dosada nije bila upoznata.

Opasnost od crevnih zaraza, naročito dizenterije, tifoidne i paratifoidne groznice, kao i drugih različitih oboljenja na bazi crevnih parazita, naprimer, ko-

lere, postoji na svakom mestu. Pored toga, razne vrste malarija, kao i kuga, takođe predstavljaju specifičan problem lečenja i predohrane. Slabe i nedovoljne komunikacije, krševit planinski teren, klima koja se odlikuje vrućim i vlažnim letima, jako neprijatnim kišovitim periodom i oštrom hladnom zimom, predstavljaju problem kako za higijensku zaštitu trupa, tako i za spasavanje i evakuaciju ranjenika. Broj unesrećenih van borbe, usled jake mehanizacije, surovog terena i slabih komunikacija, prevazilazi broj ranjenih.

Program vojne sanitetske pomoći u Koreji uticao je na to da je broj slučajeva crevnih zaraza među trupama bio znatno nizak. Glavni uzrok tome je održavanje discipline i higijene od strane trupnih starešina. Treba dodati još dve stvari: 1) poboljšanje kvaliteta obroka ishrane, koji je sada bolji nego u Drugom svetskom ratu, što je pojačalo snagu trupe i sprečilo kršenje zdravstvene discipline u pogledu ishrane i 2) izdavanje vojnicima tableta za individualnu sterilizaciju vode. Ranije tablete, upotrebljavane u Drugom svetskom ratu, daju se i u Koreji samo u većoj meri. Međutim, u tom pogledu uvedena je jedna novina, a to je jedni sastav koji je mnogo jači pri uništavanju bacila dizenterije u vodi. Studiju raznih vrsta dizenterije olakšao je masovan broj slučajeva tih bolesti kod zarobljenika.

Slučajevi smrtnosti evakuisanih ranjenika, koji su već stigli do bataljonskog previjališta, sada su za polovinu manji nego za vreme Drugog svetskog rata. Tome su doprineli sledeći faktori: pokretne vojne hirurške bolnice dovode se neposredno blizu linije fronta, te je hirurška intervencija za teške ranjenike veoma brza; evakuacija vazдушnim putem sada uključuje upotrebu helikoptera i vrši se neposredno sa linije fronta, što skraćuje vreme za dobijanje specijalne medicinske pomoći za teške ranjenike i oslobađa ih kretanja po slabim putevima; upotreba plazme na bojnopolju i u previjalištima, kao i prave krvi u divizivskim sanitetskim ustanovama, najviše je učinila u sprečavanju ili ublažavanju onoga što najviše pogađa teške ranjenike, a to je potres — udar; moderni antibiotici se upotrebljavaju za sprečavanje gas-gangrene, infekcije rana kao i za brže zaceljivanje i uspešnije vršenje trbušne hirurgije i najzad, sada se primenjuju bolje metode u kliničkom lečenju — postupku sa teško bolesnim pacijentima. Sem toga, radi se stalno na usavršavanju traumatične hirurgije, sprečavanju kako infekcije rana, tako i potresa — udara, na čuvanju krvi, sterilizaciji plazme i na poboljšanju same opreme.

Ispitivanja i radovi vršeni u vojnim i civilnim bolnicama kao i na mostobranu Hungnam u Koreji, pokazali su da preparati *methadone* i *1 — isomethadone* mogu u potpunosti da zamene morfijum. Sada se proučavaju sintetične zamene za kodeine, čime bi se, u slučaju uspeha, jako smanjio uvoz opijuma.

Organizovan je rad na proučavanju lečenja svih slučajeva smrzavanja i povreda od hladnoće, te su u tu svrhu određene i potpuno snabdevene velike sanitetske ekipe u Koreji u Japanu.

Novina u hirurgiji je intramedularna šipka za određene prelome butne kosti i donjeg dela noge.

Usavršen je i standardizovan jedinstven zavoj za opekotine.

Dok je procenat smrtnosti ranjenika i povređenih koji se već nalaze na lečenju kod sanitetskih organa drastično smanjen na 2,5%, procenat smrtnosti u borbi još uvek je 20% ili više, tj. neznatno manji no u Prvom i Drugom svetskom ratu. Grupa za ispitivanje uslova za smanjenje smrtnosti u borbi utvrdila je da bi lakši oklop, na osetljivim i lako ranjivim mestima tela umnogome smanjio procenat smrtnosti.

Pošto su prikupljeni podaci od strane svih nadležnih organa po tom pitanju, u roku od 2 meseca proizvedeno je 50 »oklopnih« odela, tehnički solidno pripremljenih i upućeno na probu u Koreju. Očekivanja su se potpuno ostvarila jer su se odela pokazala kao vrlo podesna i praktična za nošenje kod borbenih trupa svih rodova vojske.

B. P.

(Army Information Digest, juni 1952)